

అన్నపూర్ణాదేవి పూజామందిరంలోంచి చిరు గంట ప్రాంగణానికి విశాలాక్షి, సాంబశివ మూర్తి పూజామందిరంలోనికి వచ్చారు. సపర్యల్ని పూర్తిచేసి గౌరీశంకరలకు హారతి యిచ్చి, ఆ తరువాత ముఖాదా యిచ్చి తనూ పుష్పకుంది భగవన్ని వేతనైన ప్రసాదాన్ని, పూజాపుష్పాల్ని వృద్ధదంపతుల కిచ్చి తనూ స్వీకరించింది.

విశాలాక్షి, సాంబశివమూర్తి వెళ్లిపోయారు. గౌరీశంకరల పాదాలద్ద ఫాలాన్ని మోపి, సామనై కన్నీళ్లు కాల్యలు కట్టెట్టు ఏవ్వ సాగింది.

ఇది ఆమె దినచర్యలో ఒక భాగం. క్రాంతి వర్ష మేఘంంటి ఆమె హృదయంలో ఎంత కన్నీరుండో మరి!

‘ఎంత కని అలా ఏడుస్తావు తల్లీ! తే! మీవల్ల గుఱుపడవలసిన యీ రోజుల్లో విచార భారాన్ని నెత్తిన వేశాడు భగవంతుడు దుర దృష్టవంతులం పాపీ చిరాయుః అని యింకా ఎన్నాళ్లు నీకష్టాల్ని చూడవలసిఉంటుంది? అని అత్తనామ లంటూండడం, అన్నలూర్ణ కాస్త శాంతిపడటంకూడా దైనికచర్యతే.

‘శంకమర్యాదల్ని నాశనం చెయ్యడానికి పుట్టాడు పిల్లని ఎంత మచ్చటపడామో అంత అనందం అయింది వీ డేదో ఉద్ధరిస్తాడు కున్నాం గని మమ్మల్ని రచ్చగాని కిచ్చి తల ఎగుకు తిరగకుండా చేస్తాడని ఎప్పుడూ పూహించుకోలేదు. దుర్మార్గుడు! దుర్మార్గుడు! అని సాంబశివమూర్తి అంటున్నప్పుడల్లా తుదిం చండి మామగారూ! వారి నవనం ఎంకుకు యిదంతా నా అభాగ్యం యీ కష్టాలన్నింటికీ నేనే కారణం! అంటూ ఏడుస్తుంది.

అన్నపూర్ణాదేవి, విశ్వనాథం, ఏనాడూ గట్టిగా మాట్లాడకునైనా ఎరగరు. వారిది అదర్పవైన దాంపత్యంగా ఉండేది. భార్య భర్త లిద్దరూకూడా కోటిశ్రమల విడలే అవటం చేత జీవితాన సారాల్లో ఏవిధమైన లోటూ లేదు. అందుచేత విశ్వనాథానికి ఆ క స్మాస్తు గా భార్యవై ఆయివత కలగడానికి ఏవిధమైన కారణం కనపించి చదు. ఆ లా అని భార్య కురూపి కాదు. దీర్ఘకోకి కాదు. సుఖానంగా కొన్నాళ్లు గడిపి ఒకనాటిరాత్రి యిల్లు విడిచి వెళ్లిపోయాడు.

ఈ విషయం తెలిసేసరికి ఊళ్లో సంచలనం కలుగకపోలేదు. కాని అన్నపూర్ణాదేవి, విశ్వ నాథాల్లో ఎవరిది తప్ప తెలుసుకోలేక పోతు న్నారు.

కడుపులో పుండు పుట్టడం వల్ల కొద్ది రోజుల క్రిందటే పెద్ద ఆపరేషన్ చేయించుకుంది అన్నపూర్ణాదేవి ఆమెకింకా పూర్తి ఆరోగ్యం చేకూరనే లేదు అటువంటి సమయంలో యీ సంఘట జరిగేసరికి ఆమెకి మనోవ్యాధి రావ టంలో ఆశ్చర్యం ఏమింది!

భర్త ఆవి,ంగా చేయడానికి ఏం కారణమె ఉంటుందా అని ఎన్నో విధాలు ఆమె వితర్కిం చుకుంది దాని ఆమెకి ఏకారణం కనపించ లేదు.

ఆ మనోవ్యాధిలో ఆమెభక్తి ఉద్రిక్త వైంది అనానోగాగనైనా లేక్క వెళ్ళు కుండా ప్లానం, ధ్యానం, పూజా, పురస్కారం వీటిలోనే నిమగ్నమయింది

‘నామనస్సు బాహకే పోవ డం నుంచి, శాంతి అన్వేషిస్తామని బయలుదేరాను మీరు తెలియకుండా బయలుదేరించుకు తుచించాలి. నేను తిరిగి ఎప్పుడు వచ్చేదీ నిశ్చయంగా చెప్ప లేను తెచ్చుకున్న డబ్బు అయి పో యింది. వెంటనే అయిదుండలరూపాయలు పంపగలం దులకు ప్రార్థిస్తున్నాను’

కాకించి కొడుకువ్రాసినవై ఉత్తరం చదివేసరి సాంబశివమూర్తికి కొడుకు చేయంగా ఉన్నంకుకు సంతోషంగా, యీ విషంగా మానసంకుకు విచారలో కలిగాయి. భార్యకి, కోడలుకి చెప్పాడు యీ విషయం

‘వెంటనే రమ్మని వ్రాయండి అక్కడేం యిబ్బందులు పడుతున్నాడో! నేళ్ళ పట్టు క తిండా, తిప్పూ; కాలు నొచ్చినా చెయ్యి నొచ్చినా చూశేవారెవరు? వెంటనే రమ్మని వ్రాయండి. డబ్బుమాత్రం పంపకండి అది అయిపోయేరకూ రాదు—అంది విశాలాక్షి

కథానిక.

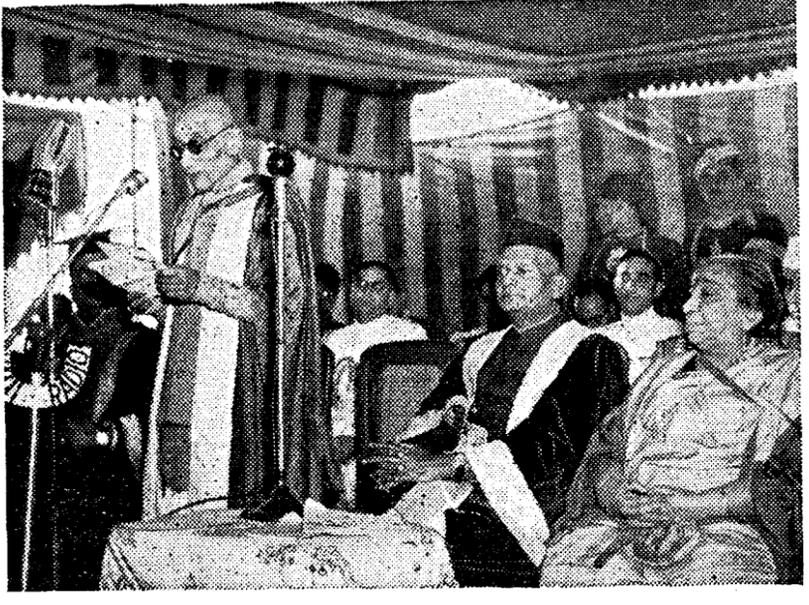
అన్నపూర్ణ

‘పూ.భా.’

అన్నపూర్ణకి ఏ మనలాకూడా పాలు పోలేదు. ఆమె కళ్లంట మాత్రం నీళ్లు తిగుకు తున్నాయి చరచరాల్ని కలం కాయితం మాత్రం తెచ్చి మనగారి కిచ్చింది భార్య ప్రియప్రకారమే ఉత్తరం వ్రాసి. కాకించి యింటికి రావడానికి సరిపోయే కన్నుల్ని మాత్రమే పంపించాడ సాంబశివమూర్తి భర్తని కేం యింటికి రప్పించు తిండ్రి అని అన్నపూర్ణ అవిరళధ్యానంలో మునిగింది ఎప్పుడో పూడా అని తల్లిదండ్రులు ఎదురు చూస్తున్నారు.

‘మీ కుమారుడు వాణానీ పు గవీ గు డ్దా భిక్షుకుడ కాకండా ఉండాంటే నేం కోరిన ప్రకారం డబ్బు పంపిస్తాను’ అని వ్రాసిన కొడుకు ఉత్తరానికి సాంబశివమూర్తికి విచారాన్ని ఎంచిన కోపం వచ్చింది కొడక్కి వీచ్చిగాని ఎత్తించా అని ఆ మానం కలిగింది. వంశమర్యాదల వీక్షలంట పరుగెడుతున్నందుకు చాలా విచారించాడు.

‘చెప్పలేను’
‘ఏ కారణంకోకుండా యిలాంటి పనిచేస్తే పిచ్చి ఎక్కిఉండాలో!’
‘మీ కేసున్నా పతానా’
‘ఇంత గూఢాని ఎన్నడూ అనకోలేదు.’
‘అది ఉన్నన్నాళ్లు నేం రాలేను’
‘కారణం’
‘దానిలో భూనా లోపం ఉంది, లేక భూనా తప్పచేసింది అని నిరూపించు’
‘నానీ నిరూపించ న సరింపదు చెప్పవ, అది ఏం తప్ప చేసిందా’
‘అశోం తప్ప చెయ్యలేదు’
‘మరి’
‘అన్యాయంగా, అకారణంగా మమ్మల్ని, దానినీ ఎంకు కిలా ఏకించడం?’
‘అది నా కింక భార్యగా పనికిరాదు.’

కాకి విశ్వవిద్యాలయ ప్రత్యేక స్నాతకోత్సవంలో గవర్నర్ జనరల్ శ్రీ సి రాజగోపాలాచారి గారు ఉపన్యసిస్తున్నారు. డిసెంబరు 2న జరిగిన ఈ ఉత్సవంలో రాజగోపాలాచారి గారికి విశ్వ కళా పరిషత్తువారు “గ్రాడ్డర్ ఆఫ్ లాస్” (గౌరవపట్టు) ను ప్రసాదించిరి.

‘మీరు వెళ్లి తిసుకరంకి’ అని భార్య రప్పిన సలహా నవసరించి కాకి బయలుదేరాడు సాంబ శివమూర్తి.

‘వార్య యింటిదగ్గర జరక్కరాగు మన యింటికి, మనకి యివ్వడం సాంప్రదాయం మన యింటిదగ్గర ఉండడం మర్యాద పోనీ సువ్యే ఆలోచించు, దానికి దాని పుట్టింట ఏవిధమైన లోపం ఉందా? మన యింటికి ఎం దు క వస్తుంది చెప్ప? బబ్బుకోడమా? మర్యాద కోసంగా? వెండ్రియో, వెడ్డవ నిషిద్ధైన స్త్రీ పుట్టింట ఉండడం మర్యాదా కాదు అలాగే ఉంటే పుట్టింటవారింటికి, అత్తింటవారింటికి ఎంత ఆనందమో ఆలోచించు దానీ అది చేసిన తప్ప ఏమైనా ఉంటే చెప్ప అంతే కాని అకారణంగా, నీవు చేసిన యీ పనిని నేనేం కాదు, ఎరూ హర్షించరు. లే, పద’

‘ప్రాణాది ఎయే వనే అనకుంటున్నాన కాని యీ వింగా మాగుతానని ఎన్నడూ కలలో నై నా ఉపించుకోలేదు.’
‘తుమించండి నన్ను గారు! తిరిగి అక్కడకు వచ్చేందకు నావనస్సు యిష్టపడకండా ఉంది!’
‘ఇన్నాళ్లు ఉన్న యిష్టం యిప్పుడే కక్క వారి మారిపోవడాకి కారణం’

‘ఊహాగానం చేస్తున్నావా, లేక ఎన్నెనా చెప్పారా?’
‘చెప్పాను’
‘ఎరూ దా మూకుడు?’
‘డాక్టరు’
‘ఏ డాక్టరు?’
‘గానికి ఆపరేషన్ చేసిన డాక్టరు.’
‘ఏమని చెప్పాను’
‘ఆమె భర్తకి పనిరా దని చెప్పాడు’
‘మరి ఆ సంఠి అక్కడ మాతో ఎందుకు చెప్పలేదు?’
‘చెప్పి ఏం ప్రయోజనం?’
‘చెప్పి నేం యీ పాటికి మ రో భార్య తో కాపుం చేస్తాంజే వాడివి’
‘అది ఉంటుండగానే.’
‘ఆ! అందులో తప్పేమింది? హిందూధర్మ శాస్త్రప్రకారం బహుభార్యత్వం నిషేధం కాదే. తన అంగబలాన్ని, అక్రబలాన్ని చూసు కుని ఎన్ని వివాహాలైనా చేసుకోవచ్చు పురు షుడ.’
‘ఆమెకి అన్యాయం..’
‘ఎప్పుడూ అన్యాయం చెయ్యవలసింది. ఆమెకి భగంతుడే చేశాడు కాకపోయినా నవ్వు యీవిషంగా దేశాలపట్టడం న్యాయంగాఉండా ఏమి?’

‘పిచ్చిపిచ్చి ఆలోచనలు మాని బయలుదేరి. ట్రైకో కిడులుతోంది అంత రకూ తనతో ఉన్న కొడుకు మాయమయేసరికి సాంబశివ మూర్తి గాభరా పడాడు దిగిపోదా మను కున్నాడు. కాని బండి నడుస్తోంది. కొడుకు చేసిన మోసాన్ని దూషించుకుంటూ, అక్షింత వైన మనస్సుతో ఒక గూల కులబడాడు సాంబశివమూర్తి యింటికి చేరిన మర్నాడే విశ్వనాథందగ్గరంచి ఉత్తరం వచ్చింది. తన భార్య బ్రతికేఉన్నన్నాళ్లు తాను యింటికి రానని వ్రాశాడు. విశాలాక్షి, సాంబశివమూర్తి చాలా దుఃఖపడ్డారు

ఆవిషయం అన్నపూర్ణకి తెలియజేయలేదు.

‘తెలిసినవాడు ఒక తప్పవని చేసిన తగువార దానివిషయమై ఆవేదన పొందకవాడు. మనో డైర్యాన్ని కోల్పోతూన్న విశ్వనాథం పిచ్చి వాడతే గయా, ప్రయాగా, హృషీకోం, బదరి నారాయణం మెదలైన వృణ్యకేత్రలు తిరి గాడు మనాపుగ పల్ని కం ద ర్పించాడు. యీ విషంగా ఒక సంవత్సరం అధ్యాత్మిక వాతావరణంలో తిరిగేసరికి ఆతనిలో ఎంతో మార్పు వచ్చింది జీవితాన్ని కొన్ని నియమాల మీద నడిపించడం అలవాటు చే సకున్నాడు ఒంటరిగా కూర్చుని తన చేసిన అపరాధాల్ని తలుచుకుని ఏడ్చేవాడు. ఈ పరిస్థితుల్లో తన భార్యకు చేసిన అపచారం జ్ఞాపం వచ్చింది. తనల్ల ఆమె ఎంతభాగ పడితోందో అను కున్నాడు ఆమెదగ్గరకు వెళ్లి తుమాపణ వేడు కుండా మరకున్నాడు; కాని ఆత్మగౌరవం అనేది అతనిలో పూర్తిగా నశించకపోవడంవల్ల డైర్యంగా యింటికి బయలుదేరలేకపోయాడు.

మనోవ్యాధితో మంచంపట్టి కుదిరి కృశించి పోతూన్న అన్నపూర్ణకి విశ్వనాథం వ్రాసిన ఉత్తరం దొరికితే చదువుకుంది. ‘నేను చనిపోతే గాని వాగు తిరిగి రాగుట. అలాంటప్పుడు నేను బ్రతికిఉండడం ఎందుకు? నేం తీసుకుపో భగ వంతుడా! ఎలాగైనా వారు తిరిగిచ్చి తల్లి దండ్రులకై నా కాస్త ఆనందాన్ని యిస్తారు! అనకుని ఎంతో ఏడ్చింది. ఆ ఏడుపుతో తెలివి తప్పి పడిపోయింది.

వ్యాధిశాంతి తెములకోలేక రోజువారోజూ ఊడించినవూ మ రణ శయ్య మీద ఉంది అన్నపూర్ణ. డాక్టరు పెదవులు విరచారు. ఆమె మరణ యాతన పడుతోంది.

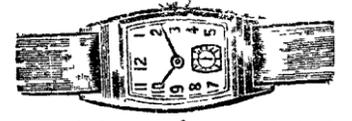
అలాంటి విషాదపరిస్థితిలో విశ్వనాథం ఆత్మ తగా వచ్చాడు. పరిస్థితిని గమనించేసరికి అతని ముఖంలో ఆందోళన తుపానువలె చెలరేగింది.

‘అన్నపూర్ణా! అన్నపూర్ణా!’ అని వెర్రి పిలుపు పిలచి, ఆమె ప్రక్కని కూర్చుని ఆమె తలను తన తొడపై పెట్టుకున్నాడు.

మనోజాగ్రాంతో కొద్దిగా కళ్లు మిప్పి భర్త ముఖం చూసింది

ఆమె కళ్లంట నీళ్లు గిరగిరా తిరిగాయి. అనుసంకో ఏమీ చెప్పలేకపోయింది. నీళ్లు తిగుతున్నా కళ్లు మూతలు పడి పోగూయి.

రు 22/8- సెంటర్ - సెకండు వాచ్ ఉ చి త ము

అపూర్వమైన రిస్టవాలియ. క్రొత్తకన్వెజ్ మెంటు అందమైన ఆకారములు. క్రొత్తమారిది. స్విస్మేడ్ ప్రతీది 3 ఏళ్ల గ్యారంటీ రౌండ్ క్రొంకేసు 18/8 సెంటర్ వెకండ్ 22/8 ప్లాట్ ఫేపు 4 రాళ్ల క్రొం 23/- 5న్న వైజ్ 25/- 7 రాళ్ల క్రొంకేసు 27/- రోడ్ గోడ్ల 38/- 15 రాళ్ల క్రొంకేసు 32/- రోడ్లగోడ్ల 58/- రెక్టాంగ్యులర్ కర్వెటానుగ్ (బొమ్మలోమాదిరి) 5 రాళ్ల క్రొంకేసు 30/- రోడ్లగోడ్ల 35/- 7 రాళ్ల క్రొంకేసు 37/- రోడ్లగోడ్ల 48/- 15 రాళ్ల క్రొంకేసు 52/- రోడ్లగోడ్ల 60/- ఆలారం డైంపీసు 18/- మేరి 22/- పేర్ 25/- పోస్టేజి అడనము- 3 రిస్టవాలియ ఒకసారి కొను వారికి రు 22/8- రిస్టవాలి ఉచితము

H DAVID & Co, Post Box No 11424, Calcutta